

Bilag 8.

Oversættelse.

Kontorchef Skjold G. Mellbins indlæg i I. udvalg den 26. november 1971 om standsning af kernevåbenforsøg.

I sin tale her i udvalget den 16. november gav den danske udenrigsminister udtryk for bekymring over, at der stadig foretages afprøvninger af kernevåben, og hvad særligt angår forsinkelsen med hensyn til enigheden om et fuldstændigt prøvestop, udtalte han følgende:

„Man skulle mene, at de tekniske sider af spørgsmålet nu har været så omfattende og nøje behandlet, at det hovedsagelig må være et politisk anliggende at rydde uoverensstemmelserne i kontrolspørgsmålet af vejen. I betragtning heraf, og ud fra den rimelige antagelse, at der kun vil være ringe eller slet ingen virkelig fordel ved at foretage yderligere prøvesprængninger af kernevåben, forekommer det ikke urimeligt at give udtryk for håb, eller endda overbevisning om, at der i det kommende år vil fremkomme resultater på dette område.“

Det er på linie med disse synspunkter, at Danmark er medforslagsstiller til resolutionsforslag A/C.1/L.585, hvori nedrustningsudvalget i Genève opfordres til, som et vigtigt spørgsmål på dagsordenen at fortsætte sine forhandlinger om en traktat, der forbyder underjordiske afprøvninger af kernevåben, og hvori det understreges, at det er bydende nødvendigt, at alle stater standser alle kernevåbenprøvesprængninger i alle omgivelser.

Formålet med dette indlæg er at gøre rede for de hovedbetragtninger, der ligger til grund for den danske regerings syn på sagen.

Jeg skal først beskæftige mig med spørgsmålet om, hvilke argumenter, der kan tænkes fremført til fordel for at fortsætte kernevåbenprøvesprængningerne. Er det, set ud fra et sikkerheds- eller magtbalancesyns-

punkt, nødvendigt at erhverve yderligere kendskab til konstruktionen af kernevåben? Og er det af samme grund nødvendigt at udvikle nye specifikke våben? Det forekommer rimeligt at antage, at begge spørgsmål må besvares benægtende. Det er vanskeligt at forestille sig, at det nuværende kendskab til konstruktionen af kernevåben ikke skulle være tilstrækkeligt til at dække ethvert tænkeligt militært behov. Ganske vist kan kernevåbnene stadig udvikles noget for så vidt angår forholdet mellem vægt og effekt, men fundamentale fysiske faktorer sætter en grænse herfor, og alt tyder på, at udviklingen af kernevåben er kommet meget nær denne grænse.

Det er blevet hævdet, at hvis en kernevåbenmagt ikke til stadighed foretog prøvesprængninger, ville den risikere at sakke agterud, hvis en anden magt opnåede et teknologisk gennembrud med hensyn til atomsprængladninger, og muligheden for et sådant gennembrud kan ikke afvises til trods for det fremskredne stade, som udviklingen af kernevåben har nået. Men et virkelig betydningsfuldt gennembrud med hensyn til konstruktionen af kernevåben, der på akut eller drastisk måde ville berøre magtbalancen, kan så godt som udelukkes — rent bortset fra, at magtbalancen mellem de to supermagter i henseende til deres kapacitet for kernevåbensprængninger ikke er skrøbelig. En virkelig risiko for destabiliserende teknologiske gennembrud synes snarere at eksistere på andre områder end på kernesprængstofområdet.

Det er endvidere blevet påstået, at det er nødvendigt at foretage kernevåbenprøvesprængninger for at få større kendskab til disse våbens virkninger. Det er dog lige så sørgeligt, som det er sandt, at der burde fo-